

1.Amaç:

Hastanedeki tüm birimlerde sterilizasyon ve dezenfeksiyon uygulamaları için yöntemlerin ve dezenfektan kullanım ilkelerinin belirlenmesi.

2.Kapsam:

Hastanedeki tüm birimleri ve çalışanları kapsar.

3.Uygulama:

3. 1. Genel Tanımlar:

- **Sterilizasyon:** Bir materyalin içerdiği tüm canlı mikroorganizma formlarının sporlar da dahil ortadan kaldırılması işlemidir.
- **Dezenfeksiyon:** Cansız maddeler üzerinde bulunan sporlu bakteriler dışındaki mikroorganizmaların yok edilmesi işlemidir.
- **Dezenfektan:** Cansız maddelerdeki patojen mikroorganizma üremelerini durdurmak veya öldürmek amacı ile kullanılan kimyasal maddelerdir.
- **Dekontaminasyon:** Cansız maddelerden patojen mikroorganizmaların uzaklaştırılması işlemidir.
- **Asepsi:** Steril ortam şartlarının korunması, infeksiyon etkenlerinin steril dokulara girişinin engellenmesidir.
- **Antiseptik:** Canlı yüzeyler üzerindeki patojen mikroorganizmaların yok edilmesi işlemidir.
- **Antiseptik:** Canlı dokularda bulunan patojen mikroorganizmaların üremelerini durduran veya yok eden kimyasal maddelerdir.
- **Yüksek Düzey Dezenfeksiyon:** Tüm vejetatif bakteriler, viruslar ve mantarlarla bakteri sporlarının bir kısmının yok edilmesi işlemidir.
- **Orta Düzey Dezenfeksiyon:** Tüberküloz etkenleri, vejetatif bakteriler, virus ve mantarların büyük çoğunluğunun yok edilmesi işlemidir.
- **Düşük Düzey Dezenfeksiyon:** Tüberküloz etkenleri ve zarfsız virüslere etkisiz olan, ancak bir kısım vejetatif bakterilerin yok edilmesi işlemidir.

3. 2. Dezenfeksiyon:

Dezenfeksiyon yönteminin seçimi, araçların infeksiyon riski düzeylerine göre belirlenir. Buna göre araçlar;

- Kritik
- Yarı kritik
- Kritik olmayan araçlar olarak ayrılır. Bu sınıflama Tablo 1’de tanımlanmıştır.

DEZENFEKSİYON TALİMATI

DOKÜMAN NO:AEAHEFN.T.056
İLK YAYIN TARİHİ:01.04.2009
REVİZYON TARİHİ :
REVİZYON NO: 00
SAYFA NO:2

Tablo 1. Spaulding Sınıflaması

Sınıflama	Tanım	Sterilizasyon/Dezenfeksiyon Önerisi
Kritik araçlar	Steril vücut bölgelerine giren vücut boşluklarına ve sıvılarına doğrudan temas eden araçlardır. Enjektör iğneleri, protezler, akapunktur iğneleri, cerrahi malzemeler, artroskop, laparoskop, bronkoskop, sistoskop, biyopsi malzemeleri bu gruptadır	Mutlaka steril olmaları gerekir.
Yarı kritik araçlar	Mukozaya temas eden ancak steril vücut bölgeleri ile teması olmayan malzemelerdir. Fleksible endoskoplar, laringoskoplar, anestezi ekipmanları, endotrakeal tüpler, solunum sirkülasyon ekipmanı, nazal ve vajinal spekulumlar, nebulizör kapları, bazı oftalmik araçlar, bu gruptadır	Sterilizasyon veya yüksek düzey dezenfeksiyon gerekir.
Kritik olmayan malzemeler	Sağlam deri ile temas eden malzemelerdir. Steteskoplar, tansiyon aleti manşonu, Termometre , kulak spekülumu, diyalizat ile temas eden hemodiyaliz yüzeyleri, yatak çarşafı, EKG elektrotları, küvözler, sürgüler, yemek kapları, tekrar kullanıma mahsus diğer malzemeleri içermektedir.	Düşük düzey dezenfeksiyon gereklidir.

Tablo 2, 3, 4'de hastanemizde kullanılan yüksek, orta, düşük düzey dezenfektanlar ve antiseptik solüsyonlar gösterilmiştir.

Tablo 2. Hastanemizde kullanılan yüksek düzey dezenfektanlar

	Optimal ph	Avantajları	Dezavantajları	Temas süresi		Kullanım süresi
				Yüksek düzey dezenfeksiyon	sterilizasyon	
Gluteraldehit (% 2)	8	Korozyon yapmaz Malzemelerle uyumludur Organik maddelerden çok etkilenmez Ucuzdur	Toksik,alerjik, iritan Kullanıcılar maske, eldiven, önlük giymelidir. Ortam havalandırılmalıdır	20 dk	>3saat	14- 28 gün Striple etkinlik kontrolü yapılmalıdır. Gözle görülür kirlenme olduğu takdirde veya striple etkinliğin bozulduğu saptanırsa, süre beklenmeden solüsyon değiştirilmelidir.

Tablo 3. Hastanemizde kullanılan orta ve düşük düzey dezenfektanlar

	Organik maddeden etkilenme	Tüberkülozidal etki	Avantajları	Dezavantajları	Kullanımı
Klor tablet	+	+	Hızlı etkili Geniş etki spektrumu Ucuz, toksitesi az Yüzeyle fikse olmuş mikroorganizmaların biofilm tabakasının uzaklaştırılmasında etkilidir.	Organik maddelerden etkilenir Koroziftir Stabil değildir. Amonyak ve asitlerle toksik bileşikler oluşturur Tekstil maddelerin rengini değiştirir	Yüksek düzey dezenfeksiyon için 1000 - 10000 ppm orta ve, düşük düzey dezenfeksiyon için 200 ppm oranında sulandırılır. Başka temizlik ürünleri ile karıştırılmamalıdır.
Gigasept instru AF (Kokoksipropilen daimin guanidin diasetat)	+	+	Süksinildialdehit bazlı, Formaldehit ve gluteraldehit içermez, Bakteri (Tb bacilli dahil), mantar, virüs (HBV, HIV, Adeno virüsler, Polio virüsler) ve bakteri sporlarına karşı etkinlik, Düşük toksisite değerleri, Materyallerle uyumlu	Konsantrasyonun olması, kullanım süresinin kısa olması (7 gün)	Uygun konsantrasyonda (üretici firma önerisine göre) hazırlanır. Kullanım süresi yedi gündür. Gözle görülür kir varlığında solüsyon mutlaka değiştirilmelidir.

Tablo 5. Hastanemizde kullanılan antiseptik solüsyonlar

	Organik maddeden etkilenme	Tüberküloz etki	Avantajları	Dezavantajları
Alkoller (%60-90)	hafif	+	Çabuk etkili Toksik, allerjik değil Su ve kurutma gerektirmez Diğer dezenfektanlarla (iyot, klorheksidin) etkili kombinasyonlar Cilt-el antiseptisi ve temiz sert yüzeylerin dezenfeksiyonu için uygun	Çabuk buharlaşır Yanıcı Kalıcı etkisi yok Penetresyonu zayıf Temiz şartlarda etkili Uzun süreli kullanımda cildi kurutabilir. Merceklili aletlerin montaj materyalini bozabilir, lastik plastik malzemeyi sertleştirebilir
İyodoforlar	+	+	Hem antiseptik hem de dezenfektan olarak kullanılabilirler. Deterjanlarla kombine etki gösterirler	Organik madde varlığından ve ısıdan etkilenirler Metallere koroziv etki yaparlar Nadiren alerjiye neden olabilirler Cilt ve gözde irritasyonlara neden olabilirler
Oktenidin	+		Deri, mukoza ve yara antiseptiği Açık yaraya direkt uygulama Yara iyileşmesini destekleyici etki Kullanıma hazır İyodin içermez Geniş ve kapsamlı etki spektrumu(Bakteri, mantar, protozoa ve virüslere karşı aynı anda etkinlik) Hızlı etki süresi (30 sn.)	Renksizdir, Herhangi bir ürünle birlikte kullanıldığında etkileşime girer.

4. UYGULAMA

4. 1. Dezenfektan Kullanımında dikkat edilecek hususlar:

- 4.1.1.Saf dezenfektanlar kullanmadan önce önerilen oranlarda sulandırılmalıdır.
- 4.1.2.Dezenfekte edilecek malzemelerin ayrılabilen bütün parçaları ayrılmalıdır.
- 4.1.3.Aletler dezenfektan solüsyonuna atılmadan önce su ve sabunla, fırçalayarak mekanik ön temizlik mutlaka yapılmalıdır.
- 4.1.4.Dezenfektanların etki süresi iyi bilinmeli, önerilen temas süresine uyulmalıdır.
- 4.1.5.Solüsyonun üzerine hazırlandığı tarih yazılmalıdır, tarihi geçmiş solüsyon kullanılmamalıdır. Haftada birkez stripe kontrol yapılmalı etkinliği azalan solüsyon değiştirilmelidir.
- 4.1.6.Dezenfektan solüsyon azaldıkça üzerine ilave yapılmamalıdır.
- 4.1.7.Solüsyonların ağzı mutlaka kapalı olmalıdır.
- 4.1.8.Aletler dezenfektanın içine tamamen daldırılmalıdır.
- 4.1.9.Solüsyonda gözle görülür kirlenme olduğunda kullanma süresi beklenmeden solüsyon değiştirilmelidir.
- 4.1.10.Uygulayıcı işlemi yaparken eldiven, önlük, maske giymelidir.

Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan

